

**RJEŠENJA I BODOVANJE UČENIČKIH ODGOVORA – III. RAZRED
XXVI. NATJECANJE IZ HRVATSKOGA JEZIKA (2021.)
ŽUPANIJSKA RAZINA**

Ispit ima 25 zadataka. Točni odgovori vrijede ukupno 90 bodova. Bodovna vrijednost zadatka navedena je u kvadratiću kraj zadatka. **Moguće točno rješenje ili druga točna rješenja navedeni su u zagradi ili odvojeni kosom crtom.**

1. zadatak

- šibenskoga patricija te hrvatskoga humanista i erudita
 - sredozemnoj i srednjoeuropskoj intelektualnoj kulturi
 - Hrvatsko-Ugarskoga Kraljevstva do Papinske Države
 - Bratovštine svetoga Jeronima
 - poslijetridentskoj crkvenoj obnovi
 - Rudolfa Drugoga Habsburškog
- **6 bodova**
 - **Svaki u cijelosti točno napisan naziv vrijedi 1 bod. Za više pogrešaka unutar istoga naziva oduzima se samo 1 bod.**

2. zadatak

- *Rječnik pet najuglednijih europskih jezika* smatra se temeljem hrvatske leksikografije jer je prvi cjeloviti rječnik hrvatskoga jezika, ali i prvi oveći rječnik mađarskoga jezika. – **1 bod**
 - Mnogi su se leksikografi preuzimajući građu Vrančićeva rječnika ili oponašajući njegov model oslonili na njega kao uzor. – **1 bod**
 - Hrvatski je jezik zbog Vrančićeva *Rječnika* 1599. godine odabran kao najprikladniji od slavenskih jezika za poučavanje u isusovačkim kolegijima, tj. u ustanovama posvećenima obrazovanju. – **1 bod**
 - Tada je osnovana Akademija hrvatskoga jezika u Rimu, na kojoj se u sklopu Rimskoga kolegija predavao hrvatski jezik. – **1 bod**
- **4 boda**
 - **Svaka u cijelosti točno napisana rečenica vrijedi 1 bod. Za više pogrešaka unutar iste rečenice oduzima se samo 1 bod.**

3. zadatak

Opet su dobili zapečaćeno pismo od nepoznata podmićivača. Sumnjaju na vođu plaćeničkoga odreda, koji je poznat kao raspačavač krivotvorenoga novca.

- 4 boda
- Svaka u cijelosti točno napisana riječ vrijedi 1 bod. Za dvije pogreške unutar iste riječi oduzima se samo 1 bod.

4. zadatak

U Vjesniku se jučer mogla pročitati ispovijest uvrježene vijećnice koja zbog klevete tuži predsjednika Gradske skupštine.

- 4 boda
- Svaka točno napisana riječ vrijedi 1 bod.

5. zadatak

Prezire holivudski glamur, analizira političko-ekonomski (politički i ekonomski) sustav Europske unije i u slobodno vrijeme izučava kačićmiošićevski stil hrvatske epike kasnoga 18. stoljeća.

- 3 boda
- Svaki točno napisan pridjev vrijedi 1 bod.

6. zadatak

– oduprijeti se
– prezreo
– zakleti se
– gibak
– spasilac

- 5 bodova
- Svaka točno napisana riječ vrijedi 1 bod.

7. zadatak

noću – **prilog** (vremenski prilog)

si – **zamjenica** (povratna zamjenica)

mnoga – **pridjev**

bezbrotu – **imenica**

- 4 boda
- Svaka točno određena vrsta vrijedi 1 bod.

8. zadatak

	<u>padež</u>	<u>broj</u>	<u>rod</u>
momče	akuzativ	jednina	srednji rod
ga	genitiv	jednina	srednji rod
mnoštvu	dativ	jednina	srednji rod
ih	akuzativ	množina	ženski rod

- 4 boda
- Svaka riječ kojoj su točno određeni i padež, i broj, i rod vrijedi 1 bod.
- Priznaju se i sve pravopisno točne kratice pojedinih gramatičkih kategorija.
Za padež: *A, G, D* ili *ak., gen., dat.* Za broj: *jd., sg.; mn., pl.* Za rod: *s. r., ž. r.*
- Priznaju se i broj i rod navedeni u genitivu, npr.: *jednine, srednjeg(a) roda.*

9. zadatak

Pred zgradom županijskoga suda jutros se okupilo šesnaest (šesnaestero) prosvjednika. Oko podneva sedmorica prosvjednika uhićena su jer su jajima gađala glavni ulaz.

- 2 boda
- Svaki točno napisan broj vrijedi 1 bod.

10. zadatak

Razrednica je obavijestila oca da joj je njegov sin ponovno slagao tvrdeći da se nije koristio mobitelom tijekom ispita.

- 2 boda
- Svaki točno napisan glagol s dopunom vrijedi 1 bod.

11. zadatak

- a) subjekt (izrečeni subjekt)
 - b) PO posljedice (priložna oznaka posljedice)
 - c) PO načina (priložna oznaka načina)
 - d) imenički (imenski, imenični, nesročni) atribut
 - e) neizravni (dalji, indirektni) objekt
 - f) PO uvjeta (priložna oznaka uvjeta; PO pogodbe, priložna oznaka pogodbe)
 - g) izravni (bliži, direktni) objekt
 - h) imenički (imenski, imenični, nesročni, prijedložni) atribut
- 8 bodova
 - Svaki točno određen član rečeničnoga ustrojstva vrijedi 1 bod.
 - Priložnoj oznaci, objektu i atributu mora se točno odrediti i vrsta za 1 bod.

12. zadatak

- a) VSR (višestruko složena, višestruko složena rečenica)
 - b) ZSR (zavisnosložena, zavisnosložena rečenica)
 - c) NSR (nezavisnosložena, nezavisnosložena rečenica)
 - d) JR (jednostavna, jednostavna rečenica)
 - e) RN (niz, rečenični niz)
- 5 bodova
 - Svaka točno određena rečenica vrijedi 1 bod.

13. zadatak

Slavko je plivač. / Plivač je.

- 1 bod

14. zadatak

Zec Mirko niti želi mrkvu niti batinu. / Zec Mirko niti želi mrkvu niti želi batinu.

- 1 bod

15. zadatak

a) Promislivši dobro o svemu, odlučio igrati na sve ili ne igrati ni na što.

rastavna (rastavna nezavisnosložena, rastavna nezavisna rečenica)

b) Sadržavam i veznik tek, i veznik stoga, i veznik ili, i pet veznika i, no ti moraš precizno odrediti moju vrstu!

suprotna (suprotna nezavisnosložena, suprotna nezavisna rečenica)

- 4 boda
- Točno određenje vrste svake rečenice vrijedi 1 bod.
- Točno upisani zarezi u svakoj rečenici vrijede 1 bod.

16. zadatak

- a) posljedična
- b) mjesna
- c) subjektna
- d) objektna
- e) predikatna
- f) namjerna
- g) dopusna
- h) vremenska
- i) atributna
- j) uzročna

- 10 bodova
- Svaka točno određena rečenica vrijedi 1 bod.
- Svaki odgovor može imati i sljedeće oblike, npr.: posljedična zavisnosložena / posljedična zavisna / posljedična zavisnosložena rečenica / posljedična zavisna surečenica / posljedična rečenica / posljedična surečenica.

17. zadatak

Tko li bi ga se samo sjetio? Količina stvari toliko je velika da više ništa ne mogu pronaći. (Količina je stvari toliko velika da više ništa ne mogu pronaći.)

- 2 boda
- Svaka u cijelosti točno napisana rečenica vrijedi 1 bod.

18. zadatak

Globalizacija se čini nezaustavljivim procesom, ali javljaju se neslaganja oko toga ima li pozitivne učinke. **S jedne strane**, postoje oni koji tvrde da bolja povezanost zemalja osigurava bolje međukulturno razumijevanje i umanjuje mogućnost pojave sukoba. **Štoviše**, ističu da elektronička premreženost svijeta ojačava demokratska načela i jamči višu razinu ljudskih prava jer su informacije dostupnije i mogućnost je djelovanja ubrzana. **S druge strane**, neki globalizaciju smatraju negativnom pojavom ističući da manji narodi gube autohtonu kulturu pod pritiskom jezika i kultura najutjecajnijih zemalja. **Sve u svemu**, premda globalizacija ima niz potencijalno pozitivnih učinaka, potrebno je odgovarajućim mehanizmima zaštititi slabije ekonomije od izrabljivanja.

- 4 boda
- Svako točno uvršteno vezno sredstvo vrijedi 1 bod.

19. zadatak

Time mu je pošlo za rukom posve **potkopati** policijsku istragu. Neoprezni je istražitelj tako uspio još jednom **podbaciti**. Istražitelj se stoga pribojavao da bi ga policijski načelnik mogao **najuriti**. Za svoj se propust zasigurno namjerava **iskupiti** u sljedećoj istrazi.

- 4 boda
- Svaki točno uvršten, oblikovan i napisan glagol vrijedi 1 bod.

20. zadatak

c) flegmatičan

- 1 bod
- Priznaje se i ako je slovo točnoga odgovora napisano na crtu u rečenici.

21. zadatak

d) stubokom

- 1 bod
- Priznaje se i ako je slovo točnoga odgovora napisano na crtu u rečenici.

22. zadatak

b) tlapnja

- 1 bod
- Priznaje se i ako je slovo točnoga odgovora napisano na crtu u rečenici.

23. zadatak

d) uz

- 1 bod
- Priznaje se i ako je slovo točnoga odgovora napisano na crtu u rečenici.

24. zadatak

d) rezistentnost

- 1 bod
- Priznaje se i ako je slovo točnoga odgovora napisano na crtu u rečenici.

25. zadatak

a)	Autor zauzima antagonistički stav prema pristupu plastici i plastičnoj ambalaži kakav promiču organizacije civilnoga društva.	T
b)	Autor na pejorativan način prikazuje rezultate istraživanja znanstvenice Shelie Miller.	N
c)	Autor smatra da bi se popularni stavovi prema plastici mogli afirmativno odraziti na medicinu.	N
d)	Autor argumentira svoja stajališta oslanjajući se na empirijski pristup.	T
e)	Istraživanje Shelie Miller posve opovrgava stajalište da plastična ambalaža ima negativan utjecaj na okoliš.	N
f)	Istraživanje Shelie Miller u konzumerističkome svjetonazoru prepoznaje važan uzrok čovjekova štetnoga utjecaja na okoliš.	T
g)	Prema istraživanju Shelie Miller nerijetko se obezvređuje negativan učinak koji iscrpljivanje prirodnih izvora ima na okoliš.	T
h)	Istraživanje Shelie Miller potiče na holistički pristup problemu utjecaja na okoliš.	T

- 8 bodova
- Svaka ispravno određena tvrdnja vrijedi 1 bod.
- Priznaje se i ako je na crtu uz tvrdnju napisano *točno (točna)* ili *netočno (netočna)*.